

Віцентій Христина,

студентка,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ГРОМАД ЯК ОСНОВА ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНОГО ЇХ РОЗВИТКУ

Прискорення економічних процесів в світі зумовлює необхідність швидкого реагування на зміни, що при розгляді переходу до екологізації економіки має відобразитися в енергетичній політиці держави. Україна недостатньо забезпечена власними паливними ресурсами. Через зниження промислових запасів палива та загальні кризові явища в економіці знижується обсяг видобутку за роки незалежності.

Економія і модернізація споживання енергоресурсів, зменшення витрат на них є вкрай важливими. Перехід на інші види палива замість газу, встановлення ефективніших установок виробництва тепла часто є тимчасовими кроками. Стрімким став попит на твердопаливні побутові котли. Але ліс не безмежний. Через кілька років ми зіткнемося з проблемою відсутності й непомірної дорожнечі цього виду ресурсу.

Головним енергетичним джерелом є природний газ. Вугілля залишається другим за величиною джерелом енергії, проте також поступово зменшується. Джерела виробництва електроенергії в Україні з 2014 р. до 2020 р. змінились в сторону збільшення частки відновлювальних джерел електроенергії (ВДЕ) з 0,9% до 7,3%, що ставить нашу країну в позицію дотримання курсу екологізації та прямування до енергетичного простору ЄС. Це відбулося за рахунок зменшення частки ТЕС у генерації електроенергії. В структурі генерації з ВДЕ в Україні переважає сонячні електростанції (близько 5%), вітрові електростанції, біостанції.

Сьогодні є ті ж загрози енергетичній безпеці України, як 10-20 років назад:

- прогресуюче зношення основних фондів в енергетиці;
- значна роль країни-агресора в забезпеченні енергетичної безпеки України через використання енергетичних важелів впливу;
- затримка впровадження нових форматів підтримки відновлюваної енергетики;
- тривалий повільний перехід до конкурентного ринку електроенергії;
- нерегульованість системи управління державними енергетичними підприємствами;
- олігополія на енергетичному ринку, що стримує модернізацію та конкуренцію тощо [3].

Крім того, нині потрібно говорити про значні руйнування і шкоду, яку завдав російський агресор бомбардуваннями енергетичної інфраструктури України. Проте про повну оцінку її можна буде вести мову після припинення воєнних дій.

Енергетична інфраструктура країн ЄС в останні десятиліття спрямована на перехід до «зеленої» енергетики. Даний перехід здійснюється за допомогою досягнення поставлених трьох основних завдань, виражених в Енергетичній стратегії ЄС:

- необхідно забезпечити безпечне і надійне енергопостачання;
- створити конкурентне середовище з метою досягнення доступних цін для всіх кінцевих споживачів енергії;
- збільшити енергоефективність і зменшити забруднення навколишнього середовища, а також знизити залежність від традиційних джерел енергії для досягнення стійкого енергоспоживання.

Запровадження систем енергетичного менеджменту на території громад охоплює:

- створення ефективних систем енергетичного менеджменту, які б охоплювали усі ланки – від генерації енергії, її постачання, витрат на неї, здійснення енергоощадних заходів, закупівлю енергії аж до підвищення рівня енергетичної ефективності, запровадження новітніх технологій генерації і використання енергії в руслі загальної стратегії соціально-економічного розвитку територій та дотримання екологічних стандартів;

– розроблення проекту «енергоефективної громади», яка ґрунтується на локальному баченні розв'язання енергетичних проблем і відповідає критеріям сталого розвитку території;

- дотримання законодавчих вимог у сфері енергоефективності;

– розроблення конкретних концепцій енергомодернізації окремих складових на основі оцінок енергетичних витрат, споживання енергії, тенденцій і змін у характеристиках споживання енергії, документування функціонування енергетичної системи;

– з'ясування пріоритетів соціально-економічного розвитку та визначення відповідних енергетичних цілей і планових показників розвитку території;

– створення та функціонування ефективних систем енергетичного менеджменту, в тому числі формування достатнього кадрового потенціалу для роботи у згаданій сфері;

– налагодження постійно діючого моніторингу енергоефективності.

В умовах сучасних тенденцій екологізації та переходу до енергозберігаючих технологій та генерації енергії з відновлювальних джерел енергії є особливо актуальними.

Список використаних джерел

1. Екологічна модернізація в системі природно-техногенної та екологічної безпеки: монографія / М. А. Хвесик, А. В. Степаненко, Г. О. Обиход та ін. Київ: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2017. 435 с.

2. Файфура, В. Еколого-енергетична модернізація соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад / Василь Файфура, Ігор Країнський// Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. 2018. Вип. 23. С. 16-19.

3. Чубик А. Аналіз енергетичної політики і безпеки України. Портал зовнішньої політики. 2017. URL: <http://fpp.com.ua/analiz-energetychnoyi-polityky-i-bezpeky-ukrayiny/>